

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Елисавета Борисова Вълчинова-Чендова, д.н.,
Нов български университет, департамент „Музика“,
проф. направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство“

на дисертационния труд на МАРТИН ТОМОВ СТОЯНОВ

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“
по професионално направление 8.3. „Музикално и танцово изкуство“,
докторант към ДП „Музика“ на Нов български университет

на тема

„УНИВЕРСИТЕТСКА МУЗИКАЛНА СЦЕНА – ИЗПЪЛНИТЕЛСТВО И
УПРАВЛЕНИЕ“

Научни ръководители: проф. д-р Милена Шушулова и доц. д-р Георги Арnaudов

Научен консултант: доц. д-р Соня Алексиева

1. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ ТВОРЧЕСКАТА БИОГРАФИЯ НА КАНДИДАТА

Мартин Томов Стоянов (род. 1987) завършва магистратура в Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“, Инструментален факултет, с тромбон (2012). През периода 2006 – 2012 получава награди като инструменталист: Трета награда на XX Национален конкурс за млади инструменталисти и певци „Светослав Обретенов“ (2006), Грамота от Министерство на културата на Република България по случай 24 май за високи творчески постижения (2006), Трета награда на IV Академичен конкурс „Медни духови и ударни инструменти“ (2006), Трета награда и Лауреатско звание от XXII Национален конкурс за млади инструменталисти и певци (2010), Втора награда на Академичен конкурс за валдхорна, тромпет, цугтромбон и маримба (2010).

От 2012 е професионално свързан с Нов български университет.

През периода 2012 – 2015 е секретар на Университетския театър на НБУ. От 2015 досега е специалист към Центъра за продължаващо и професионално обучение към НБУ. Дейността му е свързана с организиране, координиране и популяризиране на процеса по реализация на майсторски класове, заключителни концерти и музикални събития, опери и други.

От 2013 е докторант на самостоятелна подготовка в Нов български университет, докторска програма „Музика“.

2. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд на Мартин Стоянов е посветен на организацията на важни за модерните съвременни университетски институции дейности, които представят висшето училище като място, подходящо за реализиране на различни по характер и вид творчески събития, и по-конкретно – музикални събития. Както авторът посочва в увода на труда, „обект на изследване е съвременната университетска институция – в случая Нов български университет – и организираните в университета музикални събития, свързани както с учебния процес, така и с продуцентската дейност. Изследването показва модерния облик на институцията, в която се обучават млади изпълнители, като представя в детайли характерните ѝ черти“ (с. 9).

Стремежът е да бъдат изведени общите принципи, които формират съдържанието на тази дейност. База за анализ са различни музикални прояви в Нов български университет, разгледани в контекста на учебната дейност и на извънучебната продуцентска музикална дейност. Това определя и основните 4 задачи на дисертационния труд: „1. Да представи различни по характер и жанр музикални събития в университета. 2. Да анализира мениджърските, административните и логистични въпроси, свързани с реализирането на музикалните събития в университетска среда. 3. Да проследи необходимите активности по ПР и реклама за представяне на музикалните събития пред публиката, както и да потърси възможности за привличане на нова публика. 4. Да представи възможностите за превръщането на една музикална продукция в университета от само учебна в продуцентска дейност на институцията“ (с. 5 – 6).

Различните допълнителни форми и модели на обучение като музикални семинари, майсторски класове, открити уроци, публични лекции и други са разгледани като „част от този различен модел на образование, който предлага на студентите възможност да участват в учебен процес с известни имена от съвременния музикален свят“ (с. 6).

Амбицията е да се изследва ролята на музикалните събитията и тяхното влияние върху развитието на младите музиканти.

Освен цитираните 4 задачи, като основна задача на дисертационния труд е посочено разглеждането на „предпоставките за реализация на различни музикални събития в университета, като се има предвид политиката на институцията и се проследят резултатите от представянето на тези разнообразните музикални продукции“ (с. 6). Други формулирани задачи са: „привличането на значими артисти от съвременния музикален свят в университета и тяхната съвместна работа със студентите предоставя възможност за сериозно израстване на младите музиканти и поставя институцията в една нова ситуация, при която създадената музикална продукция излиза от рамките на учебния процес и се превръща в продуцентски продукт“ (с. 7 – 8). Тези задачи са свързани с анализа на богатата дейност на Нов български университет като модерна университетска институция и доразкриват цитираните четири задачи.

Текстът би спечелил, ако задачите бяха обобщени и степенувани по важност като структуриран модел, отразяващ многостранното разглеждане на различните реализации в организационната дейност.

3. СТЕПЕН НА ПОЗНАВАНЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ПРОБЛЕМА

Имайки предвид прякото участие на автора в организирането на музикални събития, мога да потвърдя, че той познава в детайли проблема в неговия научно-приложен аспект. От цитираната литература, която съдържа 52 заглавия, и въвеждането ѝ в текста мога да кажа, че Мартин Стоянов в голяма степен е запознат с основни трудове от български и някои чуждестранни автори, посветени на: съвременни учебителни форми и организацията на учебния процес; събитийния мениджмънт, организационното и управленско поведение; различни логистични системи; медии и реклама, бизнес комуникации, информационните технологии и т.н. Информационна и методологична опора са и специализирани изследвания, свързани със съвременната университетска институция и художественотворческите дейности в нея, вкл. музикалните дейности, като например книгата на проф. Богдан Богданов „Университетът – особен свят на свободата“, трудовете на д-р Георги Текев „Съвременни форми на организация и управление на университетската институция. Преходът към предприемаческо-мрежови университет“ и трите книги, посветени на майсторските класове на Райна Кабаиванска и нейната певческа школа, както и изследвания в полето на музикалната теория (проф.

д.изк. Томи Кърклиясийски), на музикалната култура и популярната музика (проф. д.изк. Клер Леви), музика и публики (проф. д-р Милена Шушулова) и др. (вж. Ползвани източници, с. 144 – 146).

Липсва аналитично представяне на избора на цитираната литература.

4. НАЛИЧИЕ НА ОБОСНОВАН И РАЗРАБОТЕН ТЕОРЕТИЧЕН МОДЕЛ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО

Дисертационният труд се състои от 146 страници. Изложението е оформено в увод, три глави и заключение.

Съобразно обекта на изследване и посочените в съдържанието задачи, в дисертационния труд е използван основно „методът на активно и пряко участие в организацията на музикални събития в университета, чрез изследване на основните начини за реализиране на успешно събитие от всеки вид“ (дисертация, с. 9). Бих прецизирала този израз в смисъла, в който е вложен и реализиран в текста, съобразно утвърдената методология за научно изследване – използвани са методи на: емпирично изследване; на творческо търсене, които се реализират чрез активно и пряко участие в музикалните събития; комбинирани методи, към които принадлежи моделирането; специални методи, присъщи на музикалните събития и конкретно на всяко едно от тях с неговата специфика и т.н.

Основните въпроси, на които се търси отговор в дисертационния труд, са свързани с облика на съвременната институция, създаваща бъдещи професионалисти, ролята на тяхното участие в музикални събития в университета, изграждането на партньорски отношения на институцията и реализацията на събития, които от учебни продукции се превръщат в продуцентска дейност.

Дисертационният труд е основан на тезата, че провеждането на различни по характер музикални инициативи в университета влияе в голяма степен върху индивидуалното развитие на студентите, които се обучават в музикални специалности. Различните музикалнообразователни практики в университета, които завършват с художествена продукция, се творчески дейности, които са част от съвременните модели на обучение.

В първата глава (с. 17 – 59) се посочват дейностите при организиране на събитие в университетска среда и присъщите им особености. Те са разграничени на: музикални събития в университета, които са разнообразни и най-общо могат да бъдат разделени на

два вида – представителни (официални) и свързани с учебния процес; майсторски класове и школи в университетското музикално образование, като акцентът е върху задачите при организацията и заключителния концерт; принципите на организацията на музикално събитие; жанровата специфика на музикалния продукт и връзката ѝ с организацията на музикално събитие; логистиката при организиране на музикално събитие. В така разгледаните дейности най-изчерпателно е описанието на последната дейност – логистиката, като са посочени основните дейности при логистичното управление на даденото музикално събитие. Логистиката при музикалните събития е определена като *музикална логистика* – термин, който според мен би трябвало да бъде съдържателно описан и формулиран, не само разкрит чрез конкретните дейности, свързани с музиката.

Втората глава (с. 60 – 85) е посветена на проектната дейност при организиране на музикално събитие, като са представени отделните стъпки, необходими за реализирането на всеки проект – от първоначалната идея до неговото финализиране, ролята на екипите и пр. Бих пожелала това описание да бъде по-разгърнато и да бъдат изведени по-категорично онези специфики, които са присъщи на проекти, свързани с музикално събитие, както и да бъде подчертан типовият (моделно обобщеният) и специализираният (моделно конкретизираният) подход при различните музикални събития. Приемам тази глава и като описан опит, който Мартин Стоянов има от работата си с различни музикални събития в НБУ.

Работата с информация и медии е обект на третата глава (с. 86 – 133). Основанията за по-разгърнатото разглеждане на този проблем авторът аргументира още в увода и с констатацията, че „музикалните събития в университетска среда могат да бъдат разглеждани като специални събития, а също да бъдат използвани и като инструмент за предизвикване на интерес от страна на обществото, провокирайки емоции и превръщайки се в музикален продукт с висока художествена стойност“ (дисертация, с. 5). За ролята на медиите има множество изследвания, някои от които са цитирани в дисертационния труд. Мартин Стоянов е избрал конкретни посоки на навлизане в това разгърнато и широко обговорено изследователско поле. Интересуват го преди всичко конкретните форми на медийна информация, като: прессъобщение за музикално събитие и начина, по който то да бъде поднесено, определен като „строг или артистичен подход“; формата на медийното съобщение, разгледано като задължителна структура с основна, второстепенна и шаблонна информация; работа с уеб сайт при организиране на

музикално събитие; социалните мрежи, разгледани като медии, и по-специално фейсбук; рекламни материали и др.

Според мен трудът би спечелил, ако авторът беше включил още една четвърта глава, в която да бъдат подробно описани и аналитично разкрити общите принципи и спецификите на музикални събития в различни жанрове чрез конкретни примери, например: „Rock & ClassiX” – концерт на поппевицата Роберта и студенти от департамент „Музика“ в Университетски театър на НБУ; майсторските класове на Райна Кабаиванска, завършващи с представителен концерт в Софийската опера и последващо участие на изявените участници в оперни спектакли; майсторските класове на Сузана Клинчарова и организирани концерти-спектакли, със световна премиера на специално написана творба и пр., изнесени в различни пространства като арт-галерия, концертна зала и т.н.; майсторските класове на Людмил Ангелов като модел на утвърдена световна практика с изява на участниците и награждаване на отличените и т.н. С посочените музикални събития Мартин Стоянов е свързан, посочени са 9 музикални събития в периода на разглеждане, уговорен в текста (2012 – 2016), и това е неговият творчески принос като активно организационно свързан с тяхната реализация.

В краткото заключение (с. 134 – 135) са посочени поставените в увода задачи, липсва обобщение на разгледаните в текста дейности, аргументиращи тезата, че „съвременната институция за обучение в областта на изкуствата може да създава музикални продукции, които далеч да преминат границите на учебната дейност“ (дисертация, с. 140), че „ролята на Университета е да привлече световноизвестни и утвърдени имена от съвременната музикална сцена, които наред с преподавателите на младите студенти да отключат онзи толкова важен момент на директно създаване и пряко участие в музикалната продукция. Развитието на музикалното образование трябва да се съобразява с модерните технологии и да търси съответствие със световните постижения в областта на съвременното музикално изкуство“ (пак там).

5. ПРИНОСИ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертантът е посочил 7 приноса, които представят обективно съдържанието на труда и съответстват на разгледаните различни дейности, свързани с музиката, в модерната образователна институция от гледна точка на мениджърските, административните, логистичните и други въпроси, свързани с реализирането на висококачествени музикалните събития в университетска среда . Направен е опит да

бъде формулиран новия термин *музикална логистика*. Проследени са съвременните инструменти на комуникация и реклама. Като най-важен ще посоча принос № 6: „В изследването е обърнато специално внимание на музикалния жанр в работата на продуцента и организатора на музикално събитие. Направените връзки и подсказаните изводи могат да бъдат от полза за бъдещи научни разработки и предпоставка за висококачествени музикални събития“ (с. 143). В него се отразява и личният опит на дисертанта. Имам отлични лични впечатления от неговата дейност като организатор.

6. ПУБЛИКАЦИИ ПО ТЕМАТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Мартин Стоянов има 3 публикации, които са части от дисертационния текст. Публикувани са в сборниците „Млад научен форум за музика и танц“ 2015, 2016 и 2017 г.: „Логистика при организиране на музикално събитие“ (2015), „Дейности, свързани с организацията на един майсторски клас“ (2016), „Работа с информация и медии. Прессъобщение за музикално събитие – строг или артистичен подход“ (2017).

Авторефератът точно резюмира дисертационния текст.

7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на всичко изказано дотук, изтъквайки специално личните активности на дисертанта и научно-приложните приноси на дисертационния му труд, предлагам на уважаемото научно жури **ДА БЪДЕ ПРИСЪДЕНА НА МАРТИН ТОМОВ СТОЯНОВ ЗА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД НА ТЕМА „УНИВЕРСИТЕТСКА МУЗИКАЛНА СЦЕНА – ИЗПЪЛНИТЕЛСТВО И УПРАВЛЕНИЕ“ ОБРАЗОВАТЕЛНАА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“ ПО ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 8.3 „МУЗИКАЛНО И ТАНЦОВО ИЗКУСТВО“.**

8 юли 2019 г.

Проф. Елисавета Вълчинова-Чендова, д.н